

2017-07-20
Ju2017/06175/PO

Justitiedepartementet

Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

Uppdrag till Polismyndigheten att redovisa behovet av och förutsättningarna för ett nära gränsöverskridande samarbete med Finland och Norge

Regeringens beslut

Regeringen ger Polismyndigheten i uppdrag att redogöra för:

- myndighetens behov av ytterligare möjligheter till samverkan med brottsbekämpande myndigheter i Finland och Norge,
- i vilken utsträckning det finns en samsyn mellan svensk och finsk respektive norsk polis om behoven och förutsättningarna för ett fördjupat samarbete i gränsområdena, inklusive eventuella områden där det inte råder samsyn, samt
- myndighetens resursallokering i de gränsnära områdena i dag och hur den kan komma att påverkas vid ett utökat samarbete i gränsområdena mellan Sverige och Finland respektive Norge.

Polismyndigheten ska i genomförandet av uppdraget föra samtal med berörda myndigheter i Finland och Norge och inhämta deras synpunkter.

Polismyndigheten får även redogöra för de behov, förutsättningar eller andra synpunkter i övrigt som aktualiseras med anledning av uppdraget.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 7 november 2017.

Bakgrund

Det finns ett väl etablerat och fungerande samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter i Finland, Norge och Sverige. Detta bygger i stora delar på EU-samarbeten, som även Norge i många delar har anslutit sig

till. Det finns också en nära samverkan genom överenskommelser som ingåtts mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Norden. Samarbetena handlar främst om informationsutbyte, men det finns även möjligheter till operativt polissamarbete som kan medföra att en annan stats tjänstemän utövar myndighet i Sverige. Riksdagen har möjlighet att överlåta rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på regeringsformen till en annan stat efter beslut med kvalificerad majoritet.

Visst operativt samarbete kan i dag ske med stöd av Schengenregelverket, som bl.a. innebär att tjänstemän från ett land under vissa förutsättningar får fortsätta en övervakning eller ett förföljande in på ett annat lands territorium. Operativt samarbete kommer, sedan den 2 juli i år, även kunna ske med stöd av det s.k. Prümrådsbeslutet (rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet).

När Prümrådsbeslutets bestämmelser om operativt samarbete genomfördes i svensk rätt bedömde regeringen att det inte kan bli aktuellt att ingå överenskommelser enligt Prümrådsbeslutet om generellt samarbete i gränsnära områden. Ett sådant samarbete skulle istället behöva regleras i ett separat bilateralt avtal som kompletterade rådsbeslutet. I det sammanhanget angav regeringen också att det är angeläget att utveckla polissamarbetet i gränsområdena och att regeringen därför avser att undersöka möjligheterna att ingå ett sådant avtal (se prop. 2016/17:139 s. 48)

Skälen för regeringens beslut

Med hänsyn till våra nära relationer och långa gemensamma landgränser är det särskilt angeläget att fördjupa polissamarbetet med Finland och Norge. Den ökade rörligheten över gränserna, behovet av att bekämpa brottslig verksamhet och strävan efter att effektivt skydda människor i landet, oavsett var de befinner sig, ställer allt större krav på nära samverkan med våra grannländer. Ett ytterligare fördjupat samarbete bör syfta till att skapa än bättre förutsättningar för att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott samt upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Samarbetet bör kunna bidra till ett mer effektivt utnyttjande av resurserna på båda sidor av gränsen. På så sätt kan vi stärka arbetet med att bekämpa brott och skydda människor i hela landet.

Mot den bakgrunden och i syfte att utforska förutsättningarna för att komplettera rådsbeslutet har regeringen tagit initiativ till att utreda möjligheterna att ingå avtal med Finland och Norge om ytterligare fördjupat polissamarbete. I det arbetet är det angeläget att få en samlad bild från berörda brottsbekämpande myndigheter om de behov och möjligheter som myndigheterna ser av ett närmare samarbete i gränsregionerna. Polismyndigheten bör därför ges det uppdrag som framgår av beslutet.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Tomas Färndahl

Kopia till

Justitiedepartementet/ PO, L4, L6
Utrikesdepartementet/ EU NORD
Finansdepartementet/ SKA S3
Ambassaden Helsingfors
Ambassaden Oslo
Säkerhetspolisen